

*

Definiție: statul e aparatul cu ajutorul căruia forța politică aflată la conducerea societății își realizează obiectivele.

Afirm că propoziția „Omul e o ființă socială” e adevărată.

Afirm că din această propoziție decurge consecința: Statul e necesar.

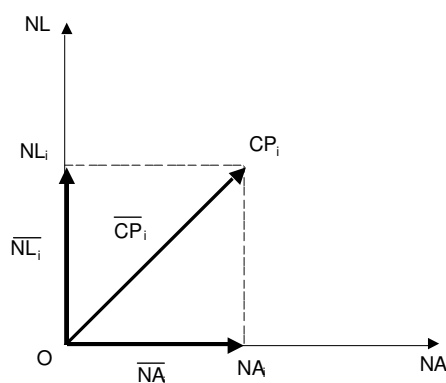
Afirm că propoziția „Omul e o ființă socială” e echivalentă cu propoziția: *Omul e o ființă contradictorie*; pe de o parte vrea să-și afirme nestingherit individualitatea, iar pe de altă parte așteaptă ca statul să-i garanteze siguranța.

Definesc prin nevoia de libertate, măsura aspirației spre afirmarea nestingherită a individualității.

Definesc nevoia de autoritate ca fiind măsura în care individul consideră necesar statul.

Definesc concepția politică ca fiind rezultanta sumei vectorilor nevoie de libertate și nevoie de autoritate. Concepțiile politice pot fi situate într-un plan cartezian, definit de axa nevoii de libertate și de axa nevoii de autoritate.

Definesc planul (NL, O, NA) ca fiind planul concepțiilor politice.

NL — nevoia de libertate

NA — nevoia de autoritate

Fiecare punct din planul concepțiilor politice corespunde unei anumite concepții politice. Dacă individul „i” are o anumită concepție politică „C*P*i”, proiecția pe axa nevoii de libertate reprezintă nevoia de libertate a individului „i” — „N*L*i”, iar proiecția pe axa nevoii de autoritate reprezintă nevoia de autoritate a individului „i” — „N*A*i”.

Pentru a putea fi comparate, concepțiile politice trebuie raportate la morală. Definesc morală ca fiind codul etic general acceptat de societate la un moment dat. În țările pretins creștine ar trebui respectat codul moralei creștine (în esență, codul moralei creștine este identic cu codul moral al iudaismului). Concepțiile politice pot fi analizate prin raportare la Decalog.

Analiza logică a Decalogului mă îndreptățește să afirm că omul are drepturi și îndatoriri.

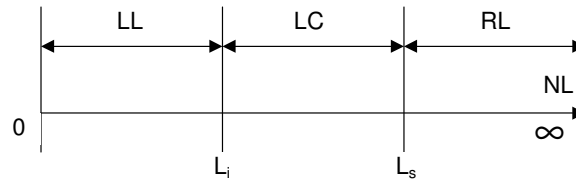
Afirm că drepturile fundamentale ale omului sunt dreptul de proprietate și dreptul de a afirma adevărul.

Afirm că îndatoririle fundamentale sunt: respectarea întocmai a poruncii „Să nu ucizi!” și străduința de a-și înfrâna pornirile instinctuale: egocentrismul, egoismul și instinctul sexual.

Dacă analizăm deci prin prisma Decalogului nevoia de libertate, suntem obligați să admitem că există o limită inferioară și o limită superioară a nevoii de libertate.

Limita inferioară e dictată de garantarea drepturilor fundamentale ale omului. Sub această limită nu există libertate (din punct de vedere creștin).

Limita superioară e dictată de respectarea îndatoririlor fundamentale. În afara limitei superioare omul renunță la libertatea creștină.

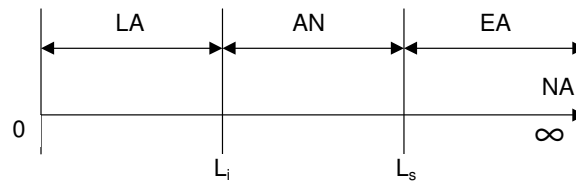

LL – lipsa libertății
 LC – libertate creștină
 RL – renunțare la libertate

Dacă analizăm prin prisma Decalogului nevoia de autoritate constatăm că există, de asemenea, o limită inferioară și o limită superioară a nevoii de autoritate.

Limita inferioară e limita de la care statul e suficient de puternic pentru a garanta siguranța persoanei și a proprietății.

Limita superioară e limita de la care statul interzice drepturile fundamentale.

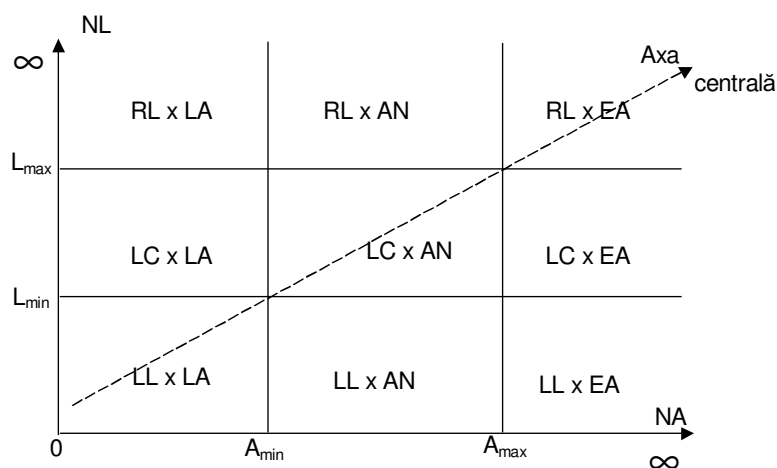

LA – lipsa autorității
 AN – autoritate necesară
 EA – excesul de autoritate

Produsul dintre matricea nevoii de libertate și matricea nevoii de autoritate definește spectrul politic.

$$[\text{SPECTRUL POLITIC}] = \begin{bmatrix} \text{RL} \\ \text{LC} \\ \text{LL} \end{bmatrix} \times [\text{LA AN EA}]$$

Privit prin prisma moralei creștine, spectrul politic arată astfel:

Definesc câmpul central (LC x AN) ca fiind câmpul concepțiilor politice normale din punct de vedere creștin.

Trasez o axă prin extremitățile câmpului central (LC x AN) și o denumesc axă centrală. Orientarea axei centrale e dată de raportul:

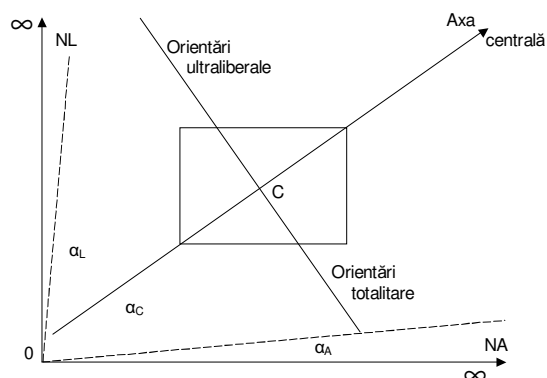
$$\text{Orientarea AC} = \text{tg } \alpha_c = \frac{\text{Libertatea creștină}}{\text{Autoritate necesară d.p.v. creștin}}$$

Definesc orientările în care $NL/NA \gg 1$ orientări ultraliberale.

Definesc orientările în care $NL/NA \ll 1$ orientări totalitare.

Atât orientările ultraliberale cât și cele totalitare nu trec prin câmpul central, dar se întâlnesc la limită în câmpul RLxEA.

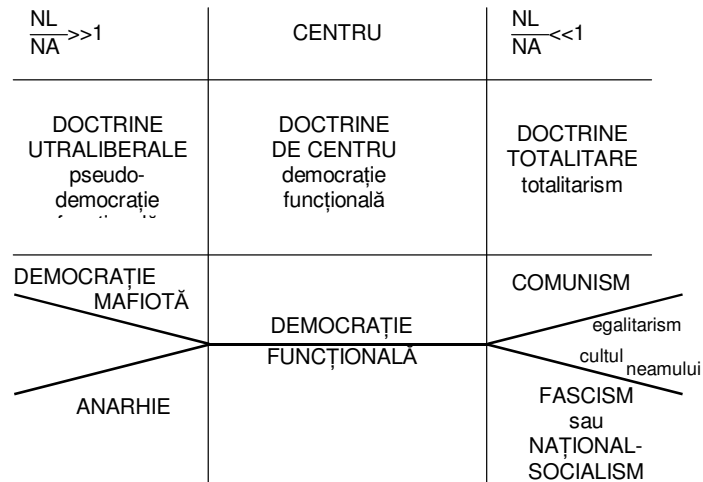
Pentru a putea analiza spectrul politic prin raportare la morala creștină, trasez prin centrul de greutate al câmpului central o perpendiculară pe axa centrală.

Orientările ultraliberale conduc la instituirea unui regim pseudodemocratic mafirot și la anarhie, iar orientările totalitare conduc la dictatură.

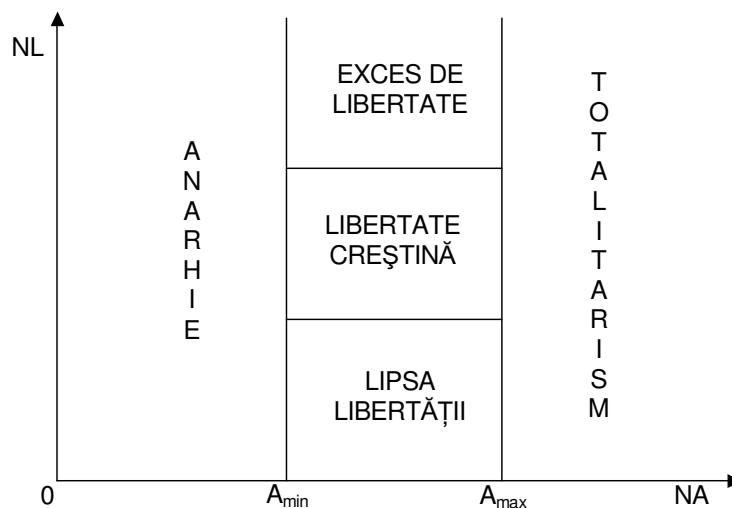
Definesc prin pseudodemocrație o pretinsă democrație în care viața socială e guvernată de reguli mafiote, corupția e generalizată și se extinde, iar statul nu intervine când e sesizat.

Dacă raportăm spectrul politic la o axă, atunci acesta va arăta astfel:

În zona centrală sunt situate doctrinele politice normale din punct de vedere creștin, spre stânga e situată pseudodemocrația, iar la dreapta sunt situate doctrinele totalitare. Pseudodemocrația poate avea două variante: anarhia și democrația mafiotă; la dreapta pot exista două tipuri de doctrine totalitare: doctrine care recunosc (eventual discriminator) dreptul de proprietate și doctrine care își propun să naționalizeze mijloacele de producție.

Dacă ne întoarcem la matricea spectrului politic și o analizăm în condiții de democrație (stat responsabil netotalitar), constatăm că democrația e posibilă doar în trei câmpuri: în câmpul central, când oamenii înțeleg să respecte valorile creștinismului și în câmpurile în care oamenii au renunțat benevol la aceste valori.

Câmpul excesului de libertate este expresia faptului că există oameni care ignoră societatea și regulile moralei creștine și se gândesc doar la sine.

Câmpul lipsei libertății este expresia faptului că există oameni care se simt slabi și care au nostalgia dictaturii.

Tendențele din cele două câmpuri sunt centrifuge: pe măsură ce unii oameni sunt atrași de idei liberale, contestând utilitatea și autoritatea statului, există alții care doresc tot mai intens dictatura.

Considerând că doctrinele politice moderne: liberalismul, social-democrația și creștin-democrația se încadrează în câmpul doctrinelor politice normale din punct de vedere creștin, propun următoarele definiții:

— Liberalismul e o doctrină antipopulistă, liberală economic și moral.

— Social-democrația e o doctrină antipopulistă, relativ liberală economic și liberală moral.

— Creștin-democrația e o doctrină antipopulistă relativ liberală economic și autoritară moral.

Social-democrația și creștin-democrația limitează libertatea individului în plan material pentru că ambele presupun redistribuirea unei părți din profitul realizat de individ și intervin limitat în planificarea economică.

Creștin-democrația este doctrina care își propune să afirme valorile creștinismului: respectarea dreptului la proprietate și îndeplinirea datoriei de a afirma adevărul. Prioritatea strategică a creștin-democrației este redresarea morală a societății, de aceea obiectivul primordial al unui partid creștin-democrat trebuie să fie realizarea statului creștin. Prin stat creștin înțeleg aparatul prin ale cărui instrumente forța politică aflată la conducere impune societății promovarea valorilor creștinismului. Pilonii de bază ai unui stat responsabil sunt educația și justiția.

Creștin-democrația limitează libertatea individului în plan moral pentru că își propune să așeze morala creștină la baza procesului de educație, combate mistica consumului și interzice afișarea publică a comportamentului ce contravine moralei creștine (homosexualitate, pornografie, sexism).

În mod normal doctrinele politice moderne ar trebui să se încadreze în intervalul de centru al concepțiilor politice normale din punct de vedere creștin. Cred că putem lua în considerare două criterii în raport cu care pot fi clasificate doctrinele politice moderne:

1. Dacă raportăm doctrinele la centrul absolut atunci ele pot fi clasificate astfel:

— creștin-democrația e o orientare politică de centru;

— social-democrația e o orientare politică de centru-stânga;

— liberalismul e o orientare politică de stânga.

2. Dacă acceptăm în mod convențional că dreapta reprezintă sensul respectării valorilor tradiționale ale creștinismului, atunci e evident că doctrinele politice moderne trebuiesc clasificate astfel:

—liberalismul e o orientare politică de centru-stânga;

—social-democrația e o orientare politică de centru;

—creștin-democrația e o orientare politică de centru-dreapta.

În ambele variante ordinea, de la stânga la dreapta, este: liberalism, social-democrație, creștin-democrație.

Aș putea accepta o altă ordonare a doctrinelor politice moderne doar dacă mi se definește criteriul de clasificare.

*

La fel ca și iudaismul, creștinismul presupune datoria de a respecta Decalogul. Noul Testament nu propune un alt cod moral, ci doar afirmă că Decalogul trebuie să fie codul moral al întregii omeniri și că omul este responsabil față de omenire.

Creștinismul precizează că străduința de a respecta Decalogul presupune înțelegerea necesității asumării responsabilității sociale și cosmice individuale și asumarea acesteia.

Creștinul este un om care a înțeles necesitatea respectării Decalogului, adică necesitatea de a-și asuma responsabilitatea socială și cosmică. Înțelegerea acestui imperativ se poate realiza doar prin revelație pentru că acesta contrazice pornirile instinctuale: egoismul și egocentrismul.

Prin prisma individualismului nu poate fi explicat nici sacrificiul Mântuitorului și nici altruismul. Individualistul poate deveni creștin doar prin revelație. Necesitatea convertirii poate și trebuie să fie argumentată rațional, dar convertirea e posibilă doar prin revelație.

Harul preoției este capacitatea de a stimula cu o argumentație logică și prin exemplul personal producerea mutației de conștiință de la nivelul individualismului la cel al creștinismului.

Rațiunea omului capabil să gândească universal și social prin prisma Decalogului e situată pe un nivel superior celei a rațiunii omului care gândește prin prisma individualismului.

Rațiunea creștină este rațiunea omului capabil să gândească prin prisma Decalogului. Definesc rațiunea creștină prin produsul dintre rațiunea din sfera profană și revelație. Proverbul „Fă ce zice popa, nu ce face popa!” exprimă în termeni accesibili omului simplu definiția anterioară.

Interpretarea ad literam a raportului păstor-turmă evocat în Evanghелиi este anticreștină și conduce la misticism și fanatism. Turma trebuie să înțeleagă rațional limbajul păstorului, nu să-l urmeze orbește.

Revelația este un fenomen mistic, o taină care nu poate fi explicată prin rațiunea care operează în sfera

profană. Pretenția de a explica prin rațiunea profană revelația, e echivalentă cu pretenția de a-l vedea pe Dumnezeu („Cred că există, dacă mi-l arăți!”).

Misticismul este refuzul sau incapacitatea de a gândi rațional în sfera profană. Misticismul este cauzat de prostie. Definesc prin prostie atât lipsa de inteligență cât și ignoranța.

Toleranța este capacitatea de a admite că idei sau acțiuni pe care nu le înțeleg sau de a căror valabilitate, respectiv utilitate, nu sunt convins, nu îmi periclitizează existența și siguranța individuală și socială.

Toleranța absolută este o ineptie. E evident că există idei și acțiuni care periclitizează siguranța individuală și socială.

Toleranța creștinismului față de alte religii e posibilă în măsura în care codul moral propus de acestea nu contravine spiritului Decalogului. Toate marile religii spun același lucru.

Toleranța față de ateism e posibilă în măsura în care există oameni declarați atei care respectă spiritul Decalogului.

*

Democrația poate funcționa eficient doar dacă oamenii înțeleg să-și asume responsabilitatea socială, dar oamenii sunt diferiți. Lozincile generale lansate de Revoluția Franceză nu au nici o acoperire în afara moralei creștine.

Libertatea generală și absolută e o utopie.

Dumnezeu nu ne-a făcut egali și nici frați. În afara moralei Decalogului, egoismul și invidia se exacerbează, oamenii pot fi frați doar în măsura în care Abel și Cain au fost frați.

Singurul criteriu de comparație posibil al oamenilor este măsura credinței în Dumnezeu. Cei care au înțeles necesitatea respectării poruncilor sunt liberi. Credința e măsura libertății. Egalitatea absolută e imposibilă, dar credința poate înfrâna egoismul și invidia. Dumnezeu ne-a făcut diferiți și ne-a dotat cu rațiune. Egalitatea e posibilă doar în fața Legii. Legea e aceeași pentru toți. Oamenii sunt frați doar în măsura în care respectă Decalogul, altfel devin fiare care se pândesc reciproc.

Omul e prin natura lui o ființă mistică. În afara credinței în Dumnezeu operează mistica profană. Doctrinile liberale propun mistica egoismului, în vreme ce doctrinele totalitare presupun renunțarea la responsabilitatea individuală și propun mistica neamului, a proletariatului etc.

În liberalism instinctul de afirmare a individualității și instinctul proprietății e exacerbat. Liberalul neagă responsabilitatea morală și materială a individului față de colectivitate, contestă utilitatea respectării normelor morale, necesitatea redistribuirii venitului și utilitatea planificării economice limitate, în vreme ce doctrinele totalitare contestă inviolabilitatea proprietății și dreptul limitat la individualitate.

Dacă nu-și stăvilește setea de absolut în planul material, omul pleacă din haos și ajunge în haos.

Există undeva, în spațiul cu patru dimensiuni, un punct în care omul poate avea revelația că trebuie să renunțe la individualism și că trebuie să se străduiască să respecte

Decalogul. Din punctul respectiv începe drumul către Dumnezeu (Calea Mântuirii). Calea Mântuirii este o opțiune individuală, fiecare om care caută Mântuirea are drumul său. Drumul către Dumnezeu nu poate fi reprezentat într-un sistem cartezian. Într-un sistem cartezian poate fi reprezentată la un moment dat doar proiecția acestui drum, iar proiecția respectivă e situată undeva în câmpul concepțiilor politice normale din punct de vedere creștin.

În afara acestui câmp diverg extremismele.

Definesc individualismul ca fiind pretenția omului de a-și afirma individualitatea în afara moralei creștine.

Consider că, din punct de vedere creștin, raportul individualitate — individualism e identic cu raportul mistică-misticism.

Individualismul este o supradoctrină incompatibilă cu creștinismul, pentru că, negând necesitatea respectării Decalogului, individualistul neagă existența lui Dumnezeu. Individualismul este religia omului fără Dumnezeu; dumnezeul individualistului este individualistul însuși.

Individualismul este o supradoctrină pentru că înglobează anarhismul, setea de dictatură personală, ultraliberalismul, pseudoliberalismul dar și toate extremismele totalitare.

Omul care se crede Dumnezeu își poate permite orice:

— poate crede că nu are nici o responsabilitate socială și atunci e anarhist sau ultraliberal;

— poate crede că poate face orice pentru a impune un sistem care i se pare just — individualistul care se simte prea slab pentru a se adapta liberei concurențe dorește dictatura și devine nazist, legionar, fascist sau comunist.

În afara moralei creștine omul își poate permite orice. Asasinatul politic poate fi scuzat în numele doctrinei, lașitatea, minciuna, înșelătoria, crima, pot fi scuzate, libertinajul sexual poate fi identificat cu nevoia de libertate, totul este posibil.

Omului fără Dumnezeu minciuna i se pare firească. Puterea devine scop în sine pentru că ascunde lenea, prostia și garantează bunăstarea materială. Preoția și politica ar trebui îmbrățișate doar din vocația de a lupta pentru adevăr, dar pentru omul fără Dumnezeu tentația de a conduce justifică orice compromis. Scopul scuză mijloacele și scopul e puterea.

Am definit ca drepturi fundamentale ale omului dreptul la proprietate și dreptul de a afirma adevărul.

Creștinul are datoria de a afirma adevărul, dar în individualism, pe măsură ce setea de absolut crește, crește și intoleranța față de adevărul scos la lumina zilei. Pseudodemocrația de esență mafiotă nu e cu nimic superioară dictaturii.

O pretinsă democrație, în care omul nu îndrăznește să deschidă gura de teamă să nu fie suprimat, e la fel de monstruoasă ca și o dictatură proastă.

Statul mafiot nu e cu nimic mai bun decât cel fascist. Ambele garantează nediscriminator proprietatea și ambele astupă gura celui care vrea să strige adevărul.

*

(eseu cuprins în cartea Procesul Tranziției)